



**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
SILVIO MELI**

Seduta tas-6 ta' Novembru, 2012

Citazzjoni Numru. 95/2000/1

Paul Azzopardi u martu Maria Dolores Azzopardi

vs

**Charles Cassar u Nicholas Cassar ezercenti l-
kummerc bl-isem Buccaneer Boats**

I-Qorti,

Rat ic-citazzjoni fuq indikata datata d-19 ta' Jannar, 2000, li permezz taghha l-atturi fuq indikati sejh u lill-konvenuti de quo quddiem din il-qorti biex wara li ppremettew sintetikament is-segwent:

1. Illi xtraw minghand il-konvenuti dghajsa bl-isem Buccaneer ghas-somma ta' erbat elef u mitt Lira Maltin, (LM4,100.00);
2. Illi ghamlu diversi spejjez biex ramaw id-dghajsa de quo, inkluz stallazzjoni ta' magni u xoghol iehor;

Kopja Informali ta' Sentenza

3. Illi sussegwentement skoprew li d-dghajsa de quo ma kinitx tal-kwalita` pattwita tant illi skont rapport ta' l-inginier marittimu hemm indikat, instab li ma kinitx tajba biex tintuza bhala dghajsa u tpoggi l-hajja tan-nies fil-periklu;

4. Illi l-atturi nformaw lill-konvenuti b'din ir-rizultanza u li kienu qed jirrifjutaw id-dghajsa lilhom koncessa mill-konvenuti;

5. Illi konsegwentement interpellaw lill-konvenuti biex jirrifondu l-ammont imhallas minnhom in akkont u biex jersqu ghall-likwidazzjoni u hlas tad-danni lilhom ikkagunati;

6. Illi wara li l-konvenuti baqghu inadempjenti, l-atturi ddepozitaw id-dghajsa in dizamina f'idejn il-konsenjatarju hemm indikat u taht l-awtorita` ta' din il-qorti;

Talbu lil din il-qorti biex:

- i. Tiddikjara li d-dghajsa de quo mhix tal-kwalita` pattwita;
- ii. Tirrexxindi l-kuntratt ta' bejgh fir-rigward tal-istess dghajsa;
- iii. Tikkundanna lill-konvenuti jirrifondu lill-atturi s-somma ta' erbat elef u mitt Lira Maltin, (LM4,100.00), imhallsa mill-atturi in akkont;
- iv. Tiddikjara lill-konvenuti responsabbli ghad-danni sofferti mill-atturi konsegwenza tal-istess;
- v. Tillikwida d-danni sofferti mill-atturi u jekk hemm bzonn permezz ta' periti nominandi;
- vi. Tikkundanna lill-konvenuti jhallsu lill-atturi d-danni hekk likwidati;

vii. Bl-ispejjez kif dedotti fl-istess citazzjoni promotrici, kontra l-imsemmija konvenuti;

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet datata l-1 ta' Frar, 2000, li permezz taghha l-konvenuti eccepew sintetikament is-segwenti:

1. Illi l-azzjoni inizzjata hi bla bazi fil-fatt u fid-dritt billi d-dghajsa konsenjata kienet dik ordnata mill-atturi;

2. Illi dak allegat mill-atturi hu vizzju redibitorju u ghalhekk, ic-citazzjoni hi nulla stante li bla kawzali;

3. Illi l-atturi ddekadew mill-azzjoni bid-dekadenza ta' sitt (6) xhur a tenur ta' l-artikolu 1431 tal-Kodici Civili;

4. Illi d-dghajsa m'ghandha l-ebda difett;

Rat id-digriet ta' din il-qorti diversament preseduta datat it-2 t'Ottubru, 2000, li permezz tieghu hatret perit tekniku u iehor legali bis-soliti fakultajiet, inkluz li jisimghu xhieda bil-gurament, (ara fol 20 et sequitur);

Rat id-digriet taghha diversament preseduta datat it-8 ta' Marzu, 2007, li permezz tieghu gie revokat l-inkarigu moghti lill-perit legali hemm indikat, (ara fol 50 et sequitur);

Rat ir-rikors tal-istess perit legali datat id-29 ta' Marzu, 2007, li permezz tieghu informa lill-istess qorti li kien ikkonkluda r-relazzjoni tieghu u ghalhekk ir-rapport finali seta' issa jigi pprezentat, u allura talab ir-revoka contrario imperio tad-digriet riferit fil-paragrafu precedenti, (ara fol 51 et sequitur);

Rat id-digriet tal-istess qorti datat it-30 ta' Marzu, 2007, li permezz tieghu laqghet it-talba tal-espert legali riferita fil-paragrafu precedenti u ordnat li l-istess relazzjoni tigi pprezentata fi zmien jumejn (2) minn notifika tar-rikors, (ara fol 52 et sequitur);

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat ir-relazzjoni peritali konguntiva li kienet finalment ipprezentata in atti fit-8 ta' Mejju, 2007;

Rat id-digriet tal-istess qorti datat it-23 ta' Mejju, 2007, li permezz tieghu hatret periti addizzjonali u laqghet fl-istess hin, it-talba attrici għall-eskussjoni tal-perit tekniku, (ara fol 314 et sequitur);

Rat id-digriet tal-istess qorti fuq indikata datat il-15 ta' Novembru, 2008, fejn l-istess qorti issa hatret il-periti teknici addizzjonali hemm indikati, (ara fol 321 et sequitur), u d-digriet tal-istess datat il-11 ta' Gunju, 2008, li permezz tieghu ssostitwiet lil wiehed mill-esperti teknici precedentement nominat, (ara fol 333 et sequitur);

Rat ukoll l-istess digriet tal-11 ta' Gunju, già` ndikat fil-paragrafu precedenti li permezz tieghu hatret assistent gudizzjarju, (ara fol 333 et sequitur);

Rat id-digriet tal-istess qorti diversament preseduta datat id-9 ta' Dicembru, 2009, li permezz tieghu ssostitwiet perit tekniku iehor, (ara fol 375 et sequitur);

Rat in-nota t'osservazzjonijiet tal-konvenuti datata t-22 ta' Frar, 2011, u pprezentata in atti minghajr id-debita awtorizzazzjoni, (ara fol 386 et sequitur);

Rat in-nota tal-inginier marittimu Gutteridge datata l-25 ta' Mejju, 2011, li permezz taghha esebixxa r-rapport tal-periti addizzjonali, (ara fol 399 et sequitur);

Rat in-nota t'osservazzjonijiet tal-kontendenti rispettivament datati t-22 ta' Mejju, u t-28 ta' Gunju, 2012;

Semghet it-trattazzjoni orali finali tal-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet;

Ezaminat ix-xhieda prodotta quddiem din il-qorti diversament preseduta u quddiem l-assistent gudizzjarju nominata;

Kopja Informali ta' Sentenza

Semghet ix-xhieda prodotta quddiemha kif issa preseduta;

Ezaminat id-dokumenti kollha prodotti;

Ikkunsidrat:

Illi l-fatti li taw lok għall-procedura in dizamina jistghu jigu sintetikament kompilati bil-mod segwenti:

1. Illi l-atturi xtraw id-dghajsa in dizamina mill-konvenuti għall-prezz ta' erbat elef u mitt Lira Maltin, (LM4,100.00);

2. Illi wara li xtraw l-istess dghajsa għamlu diversi spejjez fuqha nkluz stallazzjoni ta' magni u xogħol iehor;

3. Illi sussegwentement skoprew li d-dghajsa ma kinitx tal-kwalita` pattwita li skont inginier imqabbad mill-istess atturi din mhix tajba u tpoggi l-hajja tan-nies fil-periklu u konsegwentement, talbu r-rexissjoni tal-kuntratt ta' bejgh tal-istess;

4. Illi minn naha tagħhom il-konvenuti rribattew li t-talbiet tal-atturi huma nfondati stante li d-dghajsa minnhom mibjugha m'ghandha l-ebda difett, u li nbriet skont is-sengha u l-arti;

Ikkunsidrat:

Illi rigward it-tieni eccezzjoni sollevata mill-konvenuti għandu jinghad sintetikament is-segwenti:

1. Illi l-kawzali sollevati mill-atturi huma pjuttost cari stante li jelenka r-ragunijiet għat-talbiet tieghu;

2. Illi għalhekk, din it-tieni eccezzjoni m'ghandhiex tigi milqugħa;

Ikkunsidrat:

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi rigward it-tielet eccezzjoni hekk ukoll sollevata mill-konvenuti ai termini tal-artikolu 1431 (1) tal-Kodici Civili ghandu sintetikament jinghad is-segwenti:

1. L-azzjoni in dizamina taqa' bil-preskrizzjoni ta' sitt (6) xhur mid-data tal-kunsinna;
2. Dan stante li si tratta ta' mobbli, (dghajsa);
3. Illi l-perjodu de quo jibda jiddekorri minn meta x-xerrej jikxef id-difett mistur;
4. Illi meta ma setax ikun li x-xerrej jikxef id-difett li ma jidhirx, il-perjodu de quo ma jibdiex jghaddi hlief minn dak inhar li seta' jikxef id-difett;

Ikkunsidrat:

Illi f'dan ir-rigward jirrizulta s-segwenti:

1. Illi l-atturi pprezentaw ittra ufficcjali fis-7 ta' Dicembru, 1999;
2. Illi pero`, jirrizulta li d-dghajsa kienet ikkonsenjata f'Marzu, 1999;
3. Illi ghalhekk hemm aktar minn sitt (6) xhur mid-data tal-konsenja;
4. Illi di piu`, jirrizulta li skont ir-relazzjoni tal-inginier *ex parte* li ccertifika d-difetti riskontrati, hu datat Awwissu, 1999;
5. Illi ghalhekk hi din l-ahhar data ndikata fil-paragrafu precedenti li ghandha tittiehed applikabbli ghall-fini tal-artikolu 1431 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta fuq riferit;

Kopja Informali ta' Sentenza

6. Illi konsegwentement meta l-atturi agixxew bil-procedura odjerna kien ghadhom fit-terminu utili biex jintavolaw l-azzjoni odjerna skont il-ligi;

Ikkunsidrat:

Illi rigward l-*“actio redibitoria”* sollevata mill-konvenuti, jinghad sintetikament is-segwent:

1. Illi l-artikolu 1424 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta jistabbilixxi li:

“ Il-bejjiegh hu obligat jaghmel tajjeb ghad-difetti li ma jidhrux tal-haga mibjugha illi jaghmluha mhux tajba ghall-uzu li ghalih hija mahsuba, jew li jnaqqsu daqshekk il-valur taghha illi x-xerrej ma kienx jixtriha jew kien joffri prezz izghar, li kieku kien jaf bihom”;

2. Illi l-azzjoni odjerna tistrieħ fuq ir-rapport tal-inginier *“ex parte”* li jikkonkludi li d-dghajsa de quo kellha diversi difetti mohbija li ma kienux jaghmluha tajba ghall-uzu nawtiku li ghalih kienet ovvjament mibnija;

3. Illi ghalhekk din il-qorti taqbel mal-konkluzjoni tal-abbli perit legali fir-rigward u tikkonkludi li l-procedura odjerna giet regolarment intavolata fit-terminu legali prestabbilit;

Ikkunsidrat:

Illi rigward l-analizi mekkaniku – strutturali tad-dghajsa de quo jirrizultaw ambivalenzi serji bejn l-esperti nvoluti;

Illi l-espert tekniku nominat mill-qorti diversament preseduta jikkontradixxi ghal kollox ir-rapport tal-inginier imqabbad mill-atturi u minflok jikkonkludi li:

1. Id-dghajsa in dizamina ma kellha l-ebda defizenzi;

2. Illi ghalhekk kienet tajba biex tintuza fil-bahar;

Kopja Informali ta' Sentenza

3. Illi ma kienet tpoggi l-hajja ta' hadd fil-perikolu;

Ikkunsidrat:

Illi di piu`, jirrizulta s-segwenti:

1. Illi l-kontendenti kienu ftiehem li l-konvenuti kellhom jibnu dghajsa lill-atturi minghajr il-magni;

2. Illi effettivament il-magna u l-*“gear-box”* relattiva nextraw u gew installati mill-istess attur Paul Azzopardi;

3. Illi l-modifikazzjonijiet strutturali li saru fid-dghajsa fil-fazi kostruttiva taghha saru fuq talbiet tal-istess attur;

4. Illi di piu`, rigward l-ispejjez allegatament sofferti mill-istess atturi ghandu jinghad li dawn mhux imputabbli lill-konvenuti, ghaliex “ ... fil-maggior parti tal-oggetti, dawn kellhom jinxtraw mill-attur innifsu u l-konvenut ma kien b'ebda mod responsabbli ghalihom”, (ara fol 68 et sequitur);

Ikkunsidrat:

Illi minn ezami tar-rizultanzi kollha kif fuq sintetikament esposti jirrizulta:

1. Illi ma tirrizultax ipprovata l-allegazzjoni attrici li d-dghajsa ma kinitx tajba biex tintuza bhala dghajsa;

2. Illi mill-assjem fuq riferit lanqas jirrizulta li din id-dghajsa kienet tpoggi l-hajja tan-nies fil-perikolu;

3. Illi bil-maqlub, irrizulta sodisfacentement ipprovat li d-dghajsa nbriet tajjeb u kienet tilhaq l-iskopijiet li ghalihom inbniet;

Kopja Informali ta' Sentenza

4. Illi l-allegati difetti latenti ma kienu xejn minn dak allegat mill-atturi;

Ikkunsidrat:

Illi ghandu finalment jinghad li l-konkluzjonijiet li waslu ghalihom il-periti addizzjonali fir-rigward ma jwasslux lil din il-qorti biex tbiddel il-fehma taghha fir-rigward, molto piu` meta kif huma stess jikkjarifikaw, huma ezaminaw id-dghajsa de quo wara snin twal iggaraxxjata u inattiva;

Illi ghalhekk din il-qorti qed tistrieħ fuq l-ewwel relazzjoni li fir-rigward ma jirrizulta li hemm xejn x'jigi censurat fiha u qed taghmilha taghha;

Ghaldaqstant, in vista tal-premess, din il-qorti:

1. Tirrespingi t-tieni u t-tielet eccezzjonijiet procedurali preliminari sollevati mill-konvenuti, bl-ispejjez tal-istess kontra l-konvenuti Charles u Nicholas Cassar fuq indikati;

2. Tirrespingi pero` wkoll it-talbiet kollha attrici stante li mhux pruvati;

3. Takkolji l-eccezzjonijiet rimanenti tal-konvenuti rigwardanti l-meritu tal-azzjoni stante li la rrizulta li d-dghajsa kellha xi difetti mohbija u lanqas li kienet ta' xi perikolu ghall-utent;

4. Bl-ispejjez rimanenti kollha kontra l-atturi Paul u martu Maria Dolores Azzopardi.

Kopja Informali ta' Sentenza

Onor. Imhalledf Silvio Meli

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----